

Veria-Fyteia, 22.9.25

Για τα γενέθλια της Αλεξάνδρας μου

Αγαπητοί φίλοι στην Κωνσταντινούπολη,

με αφορμή το email σας, έγραψα ένα άρθρο για τους Έλληνες και τους Τούρκους. Δεν πιστεύω ότι με αυτό θα μπορέσω να επηρεάσω κάποιον υπεύθυνο στην Αθήνα. Ωστόσο, θα το θεωρούσα επιτυχία αν κάποιοι Έλληνες και Τούρκοι συνάδελφοι το εκμεταλλευόταν ως αφορμή για να εκφράσουν τη γνώμη τους.

Στο προσκήνιο πρέπει να βρίσκεται η επιστήμη. Η πολιτική πρέπει να εφαρμόζει τις επιστημονικές γνώσεις προς όφελος των ανθρώπων. Το γεγονός ότι ολόκληρη η πολιτική ηγεσία της Ευρώπης μεταβαίνει στην Ουάσιγκτον για να καθαρίσει τα παπούτσια του Αμερικανού προέδρου είναι η σαφής απόδειξη ότι αυτή η πρακτική της δημοκρατίας έχει ελάχιστη σχέση με εκείνη των αρχαίων εφευρετών. Πρέπει λοιπόν να συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε για την καθιέρωση μιας πραγματικής δημοκρατίας.

Κ.Κ.

Αρκάδας

Αγαπητοί φίλοι στην Κωνσταντινούπολη,

είναι απολύτως κατανοητό ότι ανησυχείτε πολύ για το μέλλον του ελληνικού πληθυσμού στην πόλη.

Αυτές τις ανησυχίες μοιράζονται όλες οι ελληνικές κοινότητες της διασποράς. Εκατομμύρια άνθρωποι με ελληνικές ρίζες ζουν διάσπαρτοι σε όλο τον κόσμο. Θα μπορούσαν να συμβάλουν στη διάδοση των δημοκρατικών ιδεών που γεννήθηκαν στην αρχαία Ελλάδα. Στην Αθήνα, όμως, κανείς δεν ανησυχεί για αυτό. Μόνο μερικοί Έλληνες στο εξωτερικό έχουν αναγνωρίσει την αξία της ένωσης όλων των ανθρώπων με ελληνικές ρίζες. Εδώ και καιρό απευθύνονται στις ελληνικές κυβερνήσεις, ζητώντας τους να αξιοποιήσουν αυτόν τον «θησαυρό» για τη δημοκρατία και την ειρήνη στον κόσμο.

Παράρτημα.

Αυτός ο ελληνικός «θησαυρός» στη διασπορά είναι:

α.) Άνθρωποι των οποίων οι πρόγονοι μετανάστευσαν από την Ελλάδα τους τελευταίους αιώνες.

β.) Άνθρωποι των οποίων οι Έλληνες πρόγονοι ζούσαν ανέκαθεν εκεί όπου ζουν και οι ίδιοι σήμερα. Για παράδειγμα, στη σημερινή Τουρκία.

γ.) Άνθρωποι των οποίων οι Έλληνες πρόγονοι έφυγαν από την Οθωμανική Αυτοκρατορία πριν από περίπου εκατό χρόνια λόγω πολεμικών συγκρούσεων και βρήκαν μια νέα πατρίδα στις γειτονικές χώρες (κυρίως στη Σοβιετική Ένωση).

δ.) Άνθρωποι που ζουν στη νότια Ιταλία και των οποίων οι Έλληνες πρόγονοι γεννήθηκαν επίσης εκεί.

Αυτές είναι οι τέσσερις κύριες ομάδες που μας ενδιαφέρουν εδώ. Ως γενετιστής, με ενδιαφέρουν μόνο οι κοινές γενετικές ρίζες τους. Όχι η θρησκεία τους και όχι η γλώσσα τους. Ούτε η τωρινή τους υπηκοότητα. Χωρίς καμία αξιολόγηση, επιθυμώ να κοινοποιήσω τα επιστημονικά ευρήματα στους ανθρώπους. Αυτό είναι καθήκον κάθε επιστήμονα.

Θα ήταν ευπρόσδεκτο αν και οι άλλοι γενετιστές, ιδίως οι Τούρκοι συνάδελφοι, εκφράζονταν σαφώς και χωρίς επιφυλάξεις σχετικά με αυτό το θέμα

Η ελληνική κυβέρνηση δεν ασχολείται με εμάς τους Έλληνες που ζούμε στο εξωτερικό. Δεν δείχνουν κανένα ενδιαφέρον. Παραβιάζουν μάλιστα και το ελληνικό Σύνταγμα. Το άρθρο 108 ρυθμίζει την εκπροσώπηση των ανθρώπων με ελληνικές ρίζες που ζουν στο εξωτερικό. Και αυτοί είναι πέντε έως επτά εκατομμύρια άνθρωποι.

Το ελληνικό κράτος έχει ξεχάσει εντελώς τους ανθρώπους με ελληνικές ρίζες που ζουν στη σημερινή Τουρκία ή δεν γνωρίζει καν την ύπαρξή τους. Και αυτοί, όπως δείχνουν οι έρευνές μου και οι έρευνες πολλών άλλων ειδικών, είναι περισσότεροι από 15 εκατομμύρια. Για άλλη μια φορά: περισσότεροι από 15 εκατομμύρια σημερινοί «Τούρκοι» έχουν ελληνικούς προγόνους. Πολλοί από αυτούς έχουν ακόμη και Έλληνες προπάππους και/ή προγιαγιάδες. Δεν υπάρχει κανένας σοβαρός επιστήμονας, και ιδίως κανένας γενετιστής, που να αμφισβητεί αυτό το γεγονός. Όλοι αυτοί οι «Τούρκοι» μπορούν να αποκτήσουν την ελληνική υπηκοότητα σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία. Ποια είναι η άποψη του ελληνικού κράτους σχετικά με αυτό;

Από τη de facto διάλυση του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού (ΣΑΕ) πριν από 20 χρόνια και την επακόλουθη αποδυνάμωση των ελληνικών μεταναστευτικών οργανώσεων, οι Έλληνες του εξωτερικού δεν διαθέτουν πλέον καμία αξιόλογη εκπροσώπηση.

Ιδιαίτερα για τους Έλληνες που είναι διασκορπισμένοι σε όλο τον κόσμο, το Διαδίκτυο και οι πολλές άλλες νέες τεχνολογίες (ΑΙ και DNA) θα μπορούσαν να αποτελέσουν σημαντικά εργαλεία, τα οποία δυστυχώς παραμένουν αναξιοποίητα. Στην Αθήνα δεν υπάρχει υπουργείο που να ασχολείται με τα θέματα των ανθρώπων με ελληνικές ρίζες που ζουν εκτός Ελλάδας. Το ελληνικό κράτος πρέπει επιτέλους να

δημιουργήσει αυτό το ειδικό υπουργείο που ζητούν εδώ και πολλά χρόνια οι Έλληνες του εξωτερικού.

Αυτό το αίτημα το έθεσα για πρώτη φορά το 1977 στην ελληνική κυβέρνηση, όταν ήμουν πρόεδρος της Ομοσπονδίας Ελληνικών Κοινοτήτων στη Γερμανία (ΟΕΚ). Αυτό έγινε πριν από 48 χρόνια.

Η Ένωση Ελλήνων Επιστημόνων και Διανοουμένων (ΕΕΕΔ.ΒΒ) ήταν από την αρχή ένθερμη υποστηρίκτρια του ΣΑΕ. Από τη de facto διάλυση του ΣΑΕ πριν από 20 χρόνια, η ΕΕΕΔ.ΒΒ προσπαθεί να το αναβιώσει – δυστυχώς χωρίς επιτυχία.

Λόγω της αδιαφορίας του ελληνικού κράτους, κάθε Έλληνας που ζει στο εξωτερικό αναρωτιέται αν έχει νόημα η συνεργασία με την Αθήνα. Και η απάντησή μου είναι: ναι, έχει νόημα. Γιατί οι πολιτικοί έρχονται και φεύγουν. Η ελπίδα ότι κάποια μέρα μια νέα κυβέρνηση θα ενδιαφερθεί και για τα συμφέροντα των ανθρώπων με ελληνικές ρίζες που ζουν στο εξωτερικό πρέπει να παραμείνει ζωντανή.

Αλλά και χωρίς την υποστήριξη του ελληνικού κράτους μπορούμε να πετύχουμε πολλά μόνοι μας. Για παράδειγμα, θα μπορούσαμε να ιδρύσουμε ελληνικές ενώσεις και κοινότητες που θα λειτουργούν αποτελεσματικά. Θα μπορούσαμε να ακολουθήσουμε το παράδειγμα της οργανωτικής δομής της Ελληνικής Ορθόδοξης Εκκλησίας και να αντικαταστήσουμε τα θρησκευτικά θέματα με κοσμοπολίτικα. Πολλοί εκκλησιαστικοί παράγοντες, με επικεφαλής τον Πατριάρχη Βαρθολομαίο, αγωνίζονται για τη διατήρηση της ειρήνης.

«Οι Έλληνες και οι Τούρκοι θα πρέπει να αναπτύξουν φιλικές σχέσεις, όπως οι Γερμανοί και οι Γάλλοι, και έτσι να εξασφαλίσουν την ειρήνη στην περιοχή», δήλωσε ο Βαρθολομαίος κατά την επίσκεψή του στο Στρασβούργο τον Φεβρουάριο αυτού του έτους.

Θεωρώ τον Βαρθολομαίο πολύ σοφό άνθρωπο. Θα υποστηρίξω με όλες μου τις δυνάμεις την πρότασή του. Έχω ήδη κάνει το πρώτο βήμα. Στο βιβλίο μου «Γενετική και κοινωνία» ακολουθώ την ίδια κατεύθυνση.

Το γεγονός ότι πολλοί Τούρκοι έχουν Έλληνες προγόνους δεν αρκεί από μόνο του για να εξασφαλίσει την ειρήνη. Τρομερά παραδείγματα αυτού είναι οι πολυάριθμοι εμφύλιοι πόλεμοι σε όλο τον κόσμο. Ένα άλλο παράδειγμα είναι τα αδέλφια που μαλώνουν μεταξύ τους εξαιτίας μιας κληρονομιάς. Οι άνθρωποι που δεν έχουν συναισθήματα για τους συνανθρώπους τους δεν μπορούν να είναι καλοί άνθρωποι. Είναι εγωιστές. Για αυτούς ισχύει το «εγώ» και όχι το «εμείς». Αυτοί οι άνθρωποι δεν γνωρίζουν τα ονόματα Σωκράτης, Πλάτωνα και Αριστοτέλης. Η κοινωνική φιλοσοφία του ΣΠΑ, όπως την ονομάζω, είναι πειστική και εξακολουθεί να είναι πιο επίκαιρη από ποτέ – ακόμα και μετά από δύο χιλιάδες πεντακόσια χρόνια. Σύμφωνα με τη φιλοσοφία των τριών αρχαίων Αθηναίων, το «εγώ» και το «εμείς» πρέπει να αποτελούν ένα αρμονικό δίδυμο.

Έλληνες και Τούρκοι πρέπει να τηρήσουν από κοινού αυτή τη φιλοσοφία και να φροντίσουν να εξαλείψουν εντελώς ή να μειώσουν στο ελάχιστο τις αιτίες ενός πιθανού πολέμου.

Η πάνω από εξήνταχρονη εμπειρία μου με Τούρκους στη Γερμανία με έχει πείσει ότι μια ισχυρή και διαρκής ελληνοτουρκική φιλία είναι εφικτή. Τέτοιες καλές εμπειρίες έχουν βιώσει και το ένα και πλέον εκατομμύριο Έλληνες και τα οκτώ εκατομμύρια και πλέον Τούρκοι που έζησαν εξ ολοκλήρου ή εν μέρει στη Γερμανία από τη δεκαετία του 1960. Ωστόσο, οι άνθρωποι που ζουν στην Ελλάδα και την Τουρκία γνωρίζουν πολύ λίγα για την καλή συνύπαρξη Ελλήνων και Τούρκων στη Γερμανία. Φοβάμαι ότι οι κυβερνήσεις στην Αθήνα και την Άγκυρα βλέπουν το πολιτικό τους όφελος περισσότερο στην εχθρότητα παρά στη φιλία.

Αυτή η εχθρότητα εμφυτεύεται στους Έλληνες και Τούρκους μαθητές από μικρή ηλικία μέσω των ψευδών ιστορικών βιβλίων. Αυτό πρέπει να διορθωθεί το συντομότερο δυνατόν. Το γεγονός ότι ο Ορθόδοξος Πατριάρχης Βαρθολομαίος βλέπει το μέλλον των δύο χωρών στη φιλία τους και καλεί Έλληνες και Τούρκους να συνεργαστούν για τη διατήρηση της ειρήνης, το θεωρώ ως ένα ισχυρό σημάδι ελπίδας. Και οι ελληνοτουρκικές συναντήσεις φιλίας στη Γερμανία είναι μικρά σημάδια ελπίδας. Θεωρώ πολύ χρήσιμο οι Έλληνες και οι Τούρκοι να προσπαθήσουν να ξεχάσουν την ελληνοτουρκική ιστορία που διδάχθηκαν στο σχολείο και να μελετήσουν εκ νέου την σχεδόν χιλιετή κοινή τους ιστορία. Όσον αφορά την Ελλάδα, υπάρχουν πολλά εξαιρετικά εξωσχολικά ιστορικά βιβλία που περιγράφουν τα γεγονότα με μεγάλη αντικειμενικότητα και πιστότητα. Θα ήθελα να αναφερθώ εδώ στο έργο «Η ιστορία του ελληνικού έθνους». Σε αυτό το 17τομο έργο συμμετείχαν 300 Έλληνες ακαδημαϊκοί. Από ό,τι γνωρίζω, υπάρχουν και στην Τουρκία βιβλία γραμμένα με τέτοια αντικειμενικότητα. Η κοινή μας ιστορία ξεκινά το 1071 μ.Χ. Για να κατανοήσουμε και να αξιολογήσουμε την σημερινή ελληνική-τουρκική κατάσταση, πρέπει να ξεκινήσουμε από αυτό το έτος. Η ιστορία είναι ένα άθροισμα γεγονότων, όπου κάθε γεγονός προκαλείται από το προηγούμενο. Ωστόσο, στα ελληνικά και τουρκικά σχολεία επιλέγονται μόνο τα γεγονότα που ταιριάζουν στην εκάστοτε εθνότητα. Έτσι, στους νέους μαθητές μεταδίδεται μια λανθασμένη εικόνα της ιστορίας. Στο προαναφερθέν έργο «Η ιστορία του ελληνικού έθνους», οι συγγραφείς προσπαθούν να διορθώσουν αυτή την λανθασμένη εικόνα.

Αυτό που τελικά θέλω να πω είναι το εξής: με την ιστορία που διδάσκεται στα σχολεία δεν μπορεί να χτιστεί ελληνοτουρκική φιλία. Πρέπει να μάθουμε να βλέπουμε την ιστορία από επιστημονική σκοπιά.

Μόνο έτσι μπορούμε να διορθώσουμε εν μέρει τη ζημιά που μας έχει προκαλέσει η εθνικιστική εκπαίδευση.

Ελπίζω ότι πολλοί άνθρωποι θα στραφούν προς την επιστήμη και θα καταλάβουν την πολιτική της Άγκυρας και της Αθήνας που στρέφεται εναντίον τους. Μόνο έτσι μπορούν να στηρίξουν μια διαφορετική πολιτική προς όφελος και των δύο λαών. Αυτή η διαφορετική πολιτική ονομάζεται Παιδεία και Δημοκρατία. Επιστρέψτε λοιπόν στον Σωκράτη, τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη!

Κ. Κ.

Αρκάδας